

Zawartość

1. RAZEM I OSOBNO (jednostka a grupa)

Czy leżący może upaść? (wypowiedź na forum internetowym) 10

Ciężko być nastolatkiem... (Dale Carlson, Hannah Carlson) 12

Co mówią psychologowie? (wg Ruperta Browna) 16

Co mówi filozof? (Barbara Skarga) 17

Beata Pawlikowska *Ofiara i siłacz* 19

Adele Faber, Elaine Mazlish *Jak łatwo zranić i jak łatwo pomóc* 22

Hanna Kowalska-Pamięta *Zrób coś ze sobą, dziewczyno* 29

William Golding *Głos muszli* 30

Leszek Wójtowicz *Ważne dwa słowa* 36

Czytanie dla siebie Tomek Tryzna *Panna Nikt* (fragm.) 37

Sprawdź, czy umiesz... 40

2. JAK WE WŁASNEJ SKÓRZE (wokół ubioru i mody)

Jak się ubrać do filharmonii? (fragment blogu) 45

O butach i skarpetkach Karola Wojtyły 50

Małgorzata Możdżyńska-Nawotka *Cierp i bądz piękna* 52

Ignacy Krasicki *Człowiek i wilk* 66

Henryk Sienkiewicz *Zbyszko* 66

Adam Mickiewicz *Przygotowania* 68

Bolesław Prus *Kamizelka* (fragm.) 70

Kazimierz Brandys *Ja czy nie ja* 71

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska *Czas krawiec kulawy* 72 *La précieuse* 73

Sztuka Portrety malarskie: Jana III Sobieskiego (J. E. Szymonowicz-Siemiginowski), Karola Darwina (J. Collier), *Portret kobiety z książką* 56

Sprawdź, czy umiesz... 74

3. TWARZĄ W TWARZ (prawda ludzkiej twarzy, twarz jako symbol; wzorce urody; motyw pięknej i szpetnej twarzy)

Joanna Bojańczyk, *Fabryka szczęścia* 78

Ta dziwna, nadąsana dziewczyna... (s. Wendy Beckett) 82

Desmond Morris *Czy czarne zęby mogą być piękne?* 91

Małgorzata Musierowicz *Odwet Matyldy* 95

Lew Tołstoj *Bal Kitty* 97

Mark Haddon *Christopher* 103

Leszek Kołakowski *Piękna twarz* 104

Czytanie dla siebie Antoni Czechow *Piękne* (fragm.) 107

Sztuka Petrus Christus *Portret dziewczyny* 82 Tycjan *Portret Ranuccia Farnese* 83

Pablo Picasso *Placząca kobieta* 85

Film *Shrek* 90

Sprawdź, czy umiesz... 102

Słownictwo

- ◆ znaczenie ogólne a znaczenie konkretne 13
- ◆ wyrazy związane z komunikacją elektroniczną 15
- ◆ słownictwo wokół tematu: jednostka-grupa (m.in. *konformizm*, *nonkonformizm*) 16, 17
- ◆ antonimy i synonimy 21
- ◆ eufemizmy 24
- ◆ wulgaryzmy 24
- ◆ związki frazeologiczne z wyrazem *słowo* 37

- ◆ słownictwo wokół pojęć: *moda*, *ubiór* 42
- ◆ termin *styl* 42
- ◆ nazwy kolorów 51
- ◆ nazwy ogólne i nazwy bogatsze treściowo (np. *plaszcz* – *prochowiec*, *trencz*, *jesionka*) 53
- ◆ nazwy złożone 54
- ◆ wyrazy i wyrażenia z częścią *super* i *ekstra* 54
- ◆ zapożyczenia 55
- ◆ frazeologia z nazwami stroju w znaczeniu metaforycznym 58

- ◆ słownictwo nazywające rysy i wyraz twarzy 76, 81
- ◆ związki frazeologiczne nazywające emocje 76
- ◆ związki frazeologiczne wykorzystujące obserwacje mimiki (typu: *zrobić wielkie oczy*) 77
- ◆ związki frazeologiczne z czasownikiem *grać* 78
- ◆ synonimy wyrazu *piękny* 90
- ◆ terminy: *konwencja*, *konwencjonalny* 93
- ◆ słownictwo związane z opisem przeżyć wewnętrznych 101

Komunikacja	Pisanie	Gramatyka	Ortografia, poprawność językowa	Nauka o literaturze
<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozumienie prośby o radę 11 ◆ mówienie i odbieranie komplementów 11 ◆ polszczyzna oficjalna i nieoficjalna 13 ◆ właściwe zwroty do adresata 14 ◆ odmawianie 16 ◆ agresja w słowach 16 ◆ mówienie o własnych zaletach 20 ◆ odróżnianie faktów od opinii 30 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ e-mail 15 ◆ dobieranie argumentów do tezy, formułowanie argumentów 18 ◆ list 25 ◆ ocena bohatera 36 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rzeczownik 26 ◆ przymiotnik 27 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pisownia zapożyczeń związanych z komunikacją elektroniczną 15 ◆ pisownia <i>nie</i> z rzeczownikami i przymiotnikami 28 ◆ Słowniki: ortograficzny 15 języka polskiego, wyrazów obcych 18 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ narrator, narracja pierwszoosobowa i trzecioosobowa 34 ◆ mowa niezależna i zależna 35
<ul style="list-style-type: none"> ◆ etykieta zapraszania 48 ◆ przedstawianie się i przedstawianie kogoś 49 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ przekonywanie 44 ◆ zaproszenie 46 ◆ opis stroju 53 ◆ opis postaci 58 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ czasownik 59 ◆ przysłówek 62 ◆ imiesłów przymiotnikowy 64 przysłówkowy 65 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ czasowniki: <i>ubrać, ubrać się</i> 44 ◆ odmiana nazwisk małżeństw 48 ◆ czasowniki: <i>poznawać, przedstawiać</i> 49 ◆ pisownia złożonych nazw kolorów 51 ◆ pisownia wyrazów z częstkami <i>super</i> i <i>ekstra</i> 54 ◆ cytowanie 73 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ aforyzm a nota encyklopedyczna 47 ◆ epika 61 ◆ różne formy czasowników w narracji 70 ◆ metafora 73
<ul style="list-style-type: none"> ◆ debata 87 ◆ pozawerbalny język emocji 104 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ opis portretu 83 ◆ notatka z debaty 88 ◆ opis przeżyć wewnętrznych 102 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ liczebnik 93 ◆ przyimek 94 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pisownia nazw własnych i pospolitych o tym samym brzmieniu (np.: <i>Narcyz</i> i <i>narcyz</i>) 89 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ charakterystyka pośrednia i bezpośrednia 100

4. TAJEMNICZA ISTOTA OBOK NAS (stosunek człowieka do zwierząt; mity o herosach i potworach)

Zmiany w łódzkim zoo 112

Yann Martel *Ogród zoologiczny* 113

Czy psy nas kochają? (Marcin Kubacki) 118

Zbigniew Herbert *Lascaux* (fragm.) 122

Jan Parandowski *Mitologia* (fragm.) 123

Jan Parandowski *Przygody Odyseusza* (fragm.) 125

Jak święty Franciszek oswoił dzikie turkawki 130

Jan Twardowski *prośba* 132 *drzewa niewierzące* 132

Ignacy Krasicki *Jagnię i wilcy* 133 *Kruk i lis* 134 *Wół minister* 134 *Woły krnąbrne* 134

Ludwik Jerzy Kern *Żaba i wół* 135

Iwan Turgieniew *Pies* 136

Helena Boguszewska *Banzaj* 137

Czytanie dla siebie Karen Blixen *Lulu* 139

Sprawdź, czy umiesz... 146

Słownictwo

- ◆ obraz różnych zwierząt w języku 107
- ◆ frazeologia typu: *gruba ryba*, *francuski piesek* 108
- ◆ znaczenia wyrazów: *bohater* i *heros* 124
- ◆ odwołania do mitologii w słownictwie i frazeologii 130

5. ŚMIETNIKO, MUZEUM, SKARBIEC (wartość przedmiotów)

Co nam mówią nasze śmieci? Z Anną Macyszyn-Wilk rozmawia Anna Mateja 148

Krzysztof Pomian *Czym jest kolekcja?* 155

Maria Konopnicka *Nasza szkapka* (fragm.) 163

Eliza Orzeszkowa *Śmierć domu* (fragm.) 166

Julian Tuwim *Kwiaty polskie* (fragm.) 169

Irena Tuwim „*Tajemnicza*” 170

Kazimiera Iłłakowiczówna *Zielona bransoletka* 171

Wisława Szymborska *Muzeum* 172

Zbigniew Herbert *Krzesła* 172 *Dom poety* 173

Miron Białoszewski *Szare eminencje zachwyty* 173 *Studium klucza* 174

Roger-Pol Droit *Klucz* 175

Czytanie dla siebie Małgorzata Musierowicz *Co jest naprawdę ważne?* 178

Sztuka Meret Oppenheim *Śniadanie w futrze* 175

Sprawdź, czy umiesz... 180

- ◆ związki frazeologiczne z rzeczownikiem *zakupy* i czasownikiem *kupić* 149
- ◆ nazwy synonimiczne na określenie starych rzeczy, przechowywanych cennych przedmiotów 152
- ◆ archaizm 154
- ◆ znaczenia wyrazu *klucz* 176
- ◆ związki frazeologiczne z wyrazem *klucz* 177

LEKTURY OD PODSZEWKI

◆ Bolesław Prus *Kamizelka* 182

◆ Henryk Sienkiewicz *Krzyżacy* 184

◆ Małgorzata Musierowicz *Opium w rosole* 195

Komunikacja	Pisanie	Gramatyka	Ortografia, poprawność językowa	Nauka o literaturze
<ul style="list-style-type: none"> ◆ styl pisemnej wypowiedzi polemicznej 115 ◆ Siła wymowy: zasady wymowy 126 ◆ styl wypowiedzi mówionej (m.in. ekspresywna składnia) 127 ◆ urozmaicanie narracji ustnej zmianami czasów, przeskokami czasowe 138 ◆ opowiadanie z elementami opisu 139 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ artykuł polemiczny 114 ◆ opowiadanie (narracja) z określonej perspektywy 119 ◆ opis sugestywny, literacki 126 ◆ opis do hasła encyklopedycznego 129 ◆ opowiadanie z elementami opisu 129 ◆ opowiadanie z dialogiem 133 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ frazeologia 115 ◆ związek frazeologiczny 116 ◆ zaimek 119 ◆ spójnik 121 ◆ akcent wyrazowy 127 ◆ akcent zdaniowy 127 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pisownia i odmiana wyrazów typu <i>zwierzę</i> 112 ◆ formy: <i>bohater – bohaterowie</i> i <i>heros – herosi</i> 125 ◆ pisownia nazw wyznawców religii, członków bractw i zakonów oraz godności i tytułów kościelnych 131 ◆ Słowniki: frazeologiczny 116 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ publicystyka 114 ◆ artykuł polemiczny 114 ◆ pytanie retoryczne 114 ◆ antropomorfizacja 118 ◆ mit, mitologia 123 ◆ literatura fantazy 128 ◆ apostrofa 132 ◆ bajka 134 ◆ alegoria 135

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Siła wymowy: jak opowiadać, nie nudząc słuchacza 170 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ogłoszenie o wydarzeniu 151 ◆ definicja 158 ◆ sprawozdanie 160 ◆ opowiadanie z podanym zakończeniem 168 ◆ (niezwykły) opis przedmiotu 177 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ wykrzyknik 161 ◆ partykuła 162 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ odmiana czasownika <i>kupować</i> w czasie przeszłym 149 ◆ zapis dat 151 ◆ odczytywanie dat 151 ◆ odmiana wyrazu <i>śmieć</i> 153 ◆ odmiana rzeczowników zakończonych na <i>-um</i> 156 ◆ stosowanie cudzośliwu 169 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ archaizacja 154 ◆ podstawowe środki stylistyczne: metafora, animizacja, epitet, porównanie, powtórzenie, paralelizm, nagromadzenie 168 ◆ personifikacja 171
--	--	---	--	--

◆ nowela **183** ◆ fabuła **183** ◆ wątek **183** ◆ akcja **183** ◆ epizod **183** ◆ punkt kulminacyjny **183** ◆ puenta **183**

◆ powieść **184** ◆ powieść historyczna **184** ◆ bohater główny **191** ◆ bohater drugoplanowy **191** ◆ postać epizodyczna **191** ◆ zwrot *polegać jak na Zawiszy* **189** ◆ przygotowanie do charakterystyki (1) ◆ Maria Ossowska *Rycerz w średniowieczu* **186** ◆ Jan Długosz *Pożegnanie Zawiszy* **188** ◆ Szymon Kobyliński *Matejko malarz olbrzym* (fragm.) **192** ◆ **Sztuka** Jan Matejko *Bitwa pod Grunwaldem* **192**

◆ powieść współczesna **197** ◆ przygotowanie do charakterystyki (2) **198**